

1,5 miljoonalle suomalaiselle on. Mäkelä puhuu uuden maaseudun, asuinmaaseudun puolesta. Hän toteaa, että kun pienen paikkakunnan hallinnosta tehdään näytelmää, se on aina komediaa torvisoitolla. Kun pieni sammakko pullistelee, se näyttää naurettavalta. Hän ylistää pieniä kyläkouluja ja viittaa Kalifornian esimerkkeihin. Sellaisten perässähän perheelliset nuoret parit maalle muuttavat, vaikka samaan aikaan kuntien kunnanisät ja -äidit niitä lopettelevat.

Nimiartikkeli *Uuninpankon*

ylistys lähtee maailmanmies Matti Wuoren tokaisusta, että suomalaiset makaavat uuninpankolla. Hän piti sitä takapajuisuuden ja henkisen laiskuuden symbolina, vaikka ei ilmeisesti tiennyt, mikä pankko konkreettisesti on. Mäkelä näkee sen merkityksen eurooppalaisuuden, yksilöllisyyden, aktiivisuuden ja suomalaisuudenkin tunnuskuva. Hän lähestyy pankkoa rakennushistoriallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja uskontopsykologisesti. Hän ottaa siihen miesnäkökulman ja liittää yhden näkökulman työhönkin. Hän tulee

tulokseen, että uuninpankko se vasta eurooppalaista on:

”Eurooppalaisinta Suomessa on valtokeskuksista piittaamaton, itsearvostava suhtautuminen sekä kansallisiin että yksilöllisiin ominaispiirteisiin. Sellaisiin kuin sauna, pilkkiminen, kansallispukuun kuuluvat valkoiset froteesukat, tango ja uuninpankko.”

Minäkin olen uuninpankkomies, sillä minusta ylhäältä päin tapahtuva yksilölliseksi opettaminen on yhtä alamaistavaa kuin entisen byrokratian otteet.

Reaalimaailman ankeuttajat

TUULA-MARIA AHONEN

Suomi sijoittuu eurooppalaisen kiusaamistilaston kärkeen. Kaidista palkansaajista kiusaamista ja häirintää kokeneita on eniten Suomessa. Radio-ohjelmasarja ”Kiusaaja keskellämme” sai toimittaja Brita Jokisen laajentamaan aihepiirinsä kirjaksi.

Kilpailuyhteiskuntamme hyväksyy ja ruokkii sellaisia arvoja kuin ahneutta, pikavoittonjen hakua ja kynnärpäätaktiikkaa, Jokinen toteaa. Tällaisessa maailmassa menestyvät tunteetomat, itsekkäät ja häikäilemättömät ihmiset. Toivottavaa olisi, että esimerkiksi joku poliitikko lähtisi puhumaan yhä laajenevan ja kovenen työpaikkakiusaamisen poistamiseksi.

Jokinen määrittelee kiusaamisen toistuvaksi, epäeettiseksi ja kielteiseksi käyttäytymiseksi toista kohtaan. Henkinen väkivalta voi olla sanallista tai sana-

tonta. Sen muodot ovat moninaisia ja usein vaikeasti havaittavissa ja todistettavissa. Ulkopuolisen voi olla vaikea uskoa todeksi kiusattujen kokemuksia. Tarinat voivat tuntua epäuskottavilta ja liioitelluilta, koska itse ei ole joutunut kiusatun asemaan tai seuraamaan tapahtumia läheltä.

Kuitenkin kiusauksesta toipuminen voi viedä vuosia. Yksilötasolla siitä voi seurata pitkäaikaisia sairauksia ja työkyvyttömyyttä, jopa itsemurhia. Yhteiskunnalle toipumisprosessit ovat kalliita.

Jokinen käsittelee kiusaamista monista eri ulottuvuuksista ja vastuuttaa myös kiusattua voimaantumaa ja ottamaan oman vastuunsa tilanteestaan.

Kiusauksen alkaessa tilanne on uhrin kannalta hyvin epämiääräinen. Hän voi huonos-

**Brita Jokinen
Kiusaaja keskellämme
Kokemuksia ja
selviytymistarinoita
vaikeasta ihmissuhteesta
WSOY, 2007**

ti, mutta ei aina pysty tiedostamaan, mistä on kyse. Kuten esimerkiksi raiskausrikoksissa kiusaamisessakin on tavallista, että uhri alkaa kokea itsensä syylliseksi. Hän ei puhu ulkopuolisille, koska tuntee häpeää tilanteen vuoksi. Toisaalta työpaikalla voi vallita yleinen työpaikan menettämisen pelko, ja solidarisuuden hintana voi olla työpaikan menetys. Turha siis puhua-kaan?

Jokisen mukaan miehelle tuntuu olevan erityisen vaikeata puhua siitä, että hän on joutunut

